III. Tìm hiểu lệnh

1. Một số lệnh hay dùng.

- Xem thông tin OS
 - o Tên kernel : \$ uname -s

```
ngn@ngn-virtual-machine:~$ uname
Linux
```

Kiểm tra phiên bản linux : cat /proc/version

```
ngn@ngn-virtual-machine:-$ cat /proc/version
Linux version 5.15.0-40-generic (buildd@lcy02-amd64-047) (gcc (Ubuntu 11.2.0-19
ubuntu1) 11.2.0, GNU ld (GNU Binutils for Ubuntu) 2.38) #43-Ubuntu SMP Wed Jun
15 12:54:21 UTC 2022
ngn@ngn-virtual-machine:-$
```

っ Tên hệ điều hành đang sử dung : **\$ uname –o**

```
ngn@ngn-virtual-machine:~$ uname -o
GNU/Linux
```

Kiém tra phiên bản OS: cat /etc/*release

```
ngn@ngn-virtual-machine:~$ cat /etc/*release

DISTRIB_ID=Ubuntu

DISTRIB_RELEASE=22.04

DISTRIB_CODENAME=jammy

DISTRIB_DESCRIPTION="Ubuntu 22.04 LTS"

PRETTY_NAME="Ubuntu 22.04 LTS"

NAME="Ubuntu"

VERSION_ID="22.04"

VERSION="22.04 LTS (Jammy Jellyfish)"

VERSION="22.04 LTS (Jammy Jellyfish)"

VERSION_CODENAME=jammy

ID=ubuntu

ID_LIKE=debian

HOME_URL="https://www.ubuntu.com/"

SUPPORT_URL="https://belp.ubuntu.com/"

BUG_REPORT_URL="https://belp.ubuntu.com/"

PRIVACY_POLICY_URL="https://www.ubuntu.com/legal/terms-and-policies/privacy-policy"

UBUNTU_CODENAME=jammy

ngn@ngn-virtual-machine:~$
```

- → Tên, phiên bản: Ubuntu version 22.04 LTS
- Sử dụng hostnamectl để hiển thị tên máy chủ của thiết bị cùng với ID và cấu trúc máy

- → Kiến trúc máy : x86-64 => 64-bit ; i686 => 32-bit
- Liệt kê các gói phần mềm được cài đặt
 - O Sử dung apt để liệt kê toàn bô lits: sudo apt -installed

```
Ingn@ngn-virtual-machine:-$ apt list --installed
Listing... Done
accountsservice/jammy-updates,jammy-security,now 22.07.5-2ubuntu1.3 amd64 [inst
alled,automatic]
acl/jammy,now 2.3.1-1 amd64 [installed,automatic]
acpi-support/jammy,now 0.144 amd64 [installed,automatic]
acpi-support/jammy,now 3.118ubuntu1 amd64 [installed,automatic]
adduser/jammy,jammy,now 3.118ubuntu5 all [installed,automatic]
adduser/jammy,jammy,now 1.0.25+dfsg-oubuntu7 all [installed,automatic]
alsa-base/jammy,jammy,now 1.2.6.3-1ubuntu1 all [installed,automatic]
alsa-utomoof/jammy,jammy,now 1.2.6.3-1ubuntu1 all [installed,automatic]
alsa-utils/jammy,now 1.2.6-1ubuntu1 amd64 [installed,automatic]
amd64-microcode/jammy,now 3.20191218.1ubuntu2 amd64 [installed,automatic]
amacron/jammy,now 2.3-31ubuntu2 amd64 [installed,automatic]
apport/jammy-updates,now 3.0.4-2ubuntu2.1 amd64 [installed,automatic]
apport/jammy-updates,jammy-updates,jammy-security,jammy-security,now 2.20.1
1-oubuntu82.1 all [installed,automatic]
apport/jammy-updates,jammy-updates,jammy-security,jammy-security,now 2.20.11-oubuntu82.1 all [installed,automatic]
apport/jammy-updates,jammy,now 0.24 all [installed,automatic]
apport/jammy-updates,jammy-updates,jammy-security,jammy-security,now 2.20.11-oubuntu82.1 all [installed,automatic]
apport/jammy,now 0.15.2-2 amd64 [installed,automatic]
apport-symptoms/jammy,jammy,now 0.15.2-2 all [installed,automatic]
apport-config-icons-hidpi/jammy,jammy,now 0.15.2-2 all [installed,automatic]
apt-config-icons/jammy,jammy,now 0.15.2-2 all [installed,automatic]
apt-config-icons/jammy,jammy,now 0.15.2-2 all [installed,automatic]
apt-config-icons/jammy,jammy,now 0.15.2-2 all [installed,automatic]
apt/jammy,now 2.4.5 amd64 [installed,automatic]
```

Sử dụng dpkg để liệt kê toàn bộ list: dpkg –l

```
ngn@ngn-virtual-machine:~$ dpkg -l
Desired=Unknown/Install/Remove/Purge/Hold
Desired=Unknown/Install/Remove/Purge/Hold
| Status=Not/Inst/Conf-files/Unpacked/halF-conf/Half-inst/trig-aWait/Trig-pend
  Err?=(none)/Reinst-required (Status,Err: uppercase=bad)
                                                   Version
   accountsservice
                                                  22.07.5-2ubuntu1.3
   acl
                                                   2.3.1-1
                                                  0.144
    acpi-support
   acpid
                                                  1:2.0.33-1ubuntu1
                                                  3.118ubuntu5
    adduser
    adwaita-icon-theme
                                                  41.0-1ubuntu1
    alsa-base
                                                  1.0.25+dfsg-0ubuntu7
    alsa-topology-conf
                                                   1.2.5.1-2
    alsa-ucm-conf
                                                   1.2.6.3-1ubuntu1
    alsa-utils
                                                   1.2.6-1ubuntu1
    amd64-microcode
                                                   3.20191218.1ubuntu2
    anacron
                                                   2.3-31ubuntu2
    apg
                                                  2.2.3.dfsg.1-5build2
    аррагтог
                                                  3.0.4-2ubuntu2.1
    apport
                                                   2.20.11-0ubuntu82.1
    apport-gtk
                                                   2.20.11-Oubuntu82.1
    apport-symptoms
                                                  0.24
                                                  0.15.2-2
    appstream
    apt
                                                   2.4.5
                                                   0.15.2-2
    apt-config-icons
    apt-config-icons-hidpi
                                                  0.15.2-2
```

- → sử dụng dpkg dễ nhìn hơn sử dụng apt.
- Kiểm tra xem 1 phần mềm nào đó đã được cài đặt hay chưa :

dpkg --get-selections | grep postgres

```
ngn@ngn-virtual-machine:~$ dpkg --get-selections | grep google
google-chrome-stable
ngn@ngn-virtual-machine:~$
```

2. Xem cấu hình máy

a) CPU và ổ cứng

• Lệnh **Iscpu** cung cấp các thông tin về CPU và các đơn vị xử lý. Lệnh này không có bất kỳ tùy chọn hoặc chức năng nào khác.

```
ngn@ngn-virtual-machine:~/Desktop$ lscpu
Architecture:
                          x86 64
 CPU op-mode(s):
                          32-bit, 64-bit
  Address sizes:
                          45 bits physical, 48 bits virtual
 Byte Order:
                          Little Endian
CPU(s):
 On-line CPU(s) list: 0,1
Vendor ID:
Model name:
                          GenuineIntel
                          11th Gen Intel(R) Core(TM) i5-1135G7 @ 2.40GHz
    CPU family:
    Model:
                          140
    Thread(s) per core:
    Core(s) per socket:
Socket(s):
    Stepping:
    BogoMIPS:
                           4838.39
```

• Lspci liệt kê tất cả các bus PCI và thông tin chi tiết về các thiết bị được kết nối với chúng chẳng hạn như bộ chuyển đổi VGA, card đồ họa, card mạng, các cổng USB, bộ điều khiển SATA, ...

```
ngn@ngn-virtual-machine:~/Desktop$ lspci
00:00.0 Host bridge: Intel Corporation 440BX/ZX/DX - 82443BX/ZX/DX Host bridge
(rev 01)
00:01.0 PCI bridge: Intel Corporation 440BX/ZX/DX - 82443BX/ZX/DX AGP bridge (rev 01)
00:07.0 ISA bridge: Intel Corporation 82371AB/EB/MB PIIX4 ISA (rev 08)
00:07.1 IDE interface: Intel Corporation 82371AB/EB/MB PIIX4 IDE (rev 01)
00:07.3 Bridge: Intel Corporation 82371AB/EB/MB PIIX4 ACPI (rev 08)
00:07.7 System peripheral: VMware Virtual Machine Communication Interface (rev 10)
00:0f.0 VGA compatible controller: VMware SVGA II Adapter
00:10.0 SCSI storage controller: Broadcom / LSI 53c1030 PCI-X Fusion-MPT Dual U ltra320 SCSI (rev 01)
00:11.0 PCI bridge: VMware PCI bridge (rev 02)
00:15.0 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.1 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.2 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.3 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.4 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.5 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.7 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.7 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.7 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.7 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.7 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:15.7 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
00:16.0 PCI bridge: VMware PCI Express Root Port (rev 01)
```

★ Nếu muốn xem thông tin của thiết bị cụ thể, ví dụ thông tin về card đồ họa có thể chạy lệnh sau
 : Ispci -v | grep VGA -A 12 (12 : option)

```
ngn@ngn-virtual-machine:~/Desktop$ lspci -v | grep VGA -A 12
00:0f.0 VGA compatible controller: VMware SVGA II Adapter (prog-if 00 [VGA cont
roller])
    Subsystem: VMware SVGA II Adapter
    Flags: bus master, medium devsel, latency 64, IRQ 16
    I/O ports at 1070 [size=16]
    Memory at e8000000 (32-bit, prefetchable) [size=128M]
    Memory at fe0000000 [virtual] [disabled] [size=8M]
    Expansion ROM at 000c00000 [virtual] [disabled] [size=128K]
    Capabilities: <access denied>
    Kernel driver in use: vmwgfx
    Kernel modules: vmwgfx

00:10.0 SCSI storage controller: Broadcom / LSI 53c1030 PCI-X Fusion-MPT Dual U
ltra320 SCSI (rev 01)
    Subsystem: VMware LSI Logic Parallel SCSI Controller
    Flags: bus master, medium devsel, latency 64, IRQ 17
ngn@ngn-virtual-machine:~/Desktop$
```

 Lshw - short được sử dụng để báo cáo các thông tin chi tiết và ngắn gọn về các đơn vị phần cứng như CPU, bộ nhớ, bộ điều khiển USB, ổ đĩa, ...

H/W path 	Device	Class	Description
		system	Computer
0		bus	Motherboard
/ 0/0		тетогу	1152MiB System memory
0/1		processor	11th Gen Intel(R) Core(TM) i5-113
0/2		processor	11th Gen Intel(R) Core(TM) i5-113
0/100		bridge	440BX/ZX/DX - 82443BX/ZX/DX Host
/0/100/1		bridge	440BX/ZX/DX - 82443BX/ZX/DX AGP b
0/100/7		bridge	82371AB/EB/MB PIIX4 ISA
0/100/7/0		system	PnP device PNP0c02
0/100/7/1		system	PnP device PNP0b00
0/100/7/2		input	PnP device PNP0303
0/100/7/3		generic	PnP device VMW0003
0/100/7/4		system	PnP device PNP0103
0/100/7/5		communication	PnP device PNP0501
0/100/7/6		storage	PnP device PNP0700
0/100/7/7		system	PnP device PNP0c02
0/100/7.1		storage	82371AB/EB/MB PIIX4 IDE
0/100/7.3		bridge	82371AB/EB/MB PIIX4 ACPI
0/100/7.7		generic	Virtual Machine Communication Int
0/100/f	/dev/fb0	display	SVGA II Adapter
0/100/10		storage	53c1030 PCI-X Fusion-MPT Dual Ult
0/100/11		bridge	PCI bridge
0/100/11/0		bus	USB1.1 UHCI Controller
0/100/11/1	ens33	network	82545EM Gigabit Ethernet Controll
0/100/11/2	card0	multimedia	ES1371/ES1373 / Creative Labs CT2

b) Ram

Kiểm tra dung lượng Ram đã sử dụng, dung lượng Ram trống và tổng Ram trên linux : Free

ngn@ngn-v	irtual-machine	:~/Desktop\$	free			
	total	used	free	shared	buff/cache	availabl
e						
Mem:	996700	637728	62920	3020	296052	20739
6						
Swap:	945368	516440	428928			

c) Networking

- **Ifconfig**: Xem thông tin cấu hình các card mạng (MAC, địa chỉ IP, gateway..) của tất cả các card mạng trong máy
- ifconfig -a | grep eth : Kiểm tra máy có bao nhiêu card mạng
- **ifconfig card-name** : Xem thông tin cấu hình của card mạng có tên là card-name (ví dụ: *ifconfig eth0*)
- route –n: Kiểm tra đường đi của gói tin (tương tự lệnh route trong Windows)

*

- Netstat : Hiển thị các kết nối mạng (tương tự trong Windows)
- Nslookup: Truy vấn máy chủ tên miền
- telnet server : Kết nối server ở xa
- rcp file server : Sao chép file từ một server từ xa.
- Ftp: Truyền tập tin giữa các hệ thống trên một mạng
- **rsh** + **cmd** : Chạy một lệnh trên một hệ thống ở xa mà không cần đăng nhập.
- **lcd path**: Thay đổi thư mục máy cục bộ khi đã đăng nhập trên máy từ xa.
- mesg y/n : Đặt tùy chon để các người dùng khác viết thông điệp cho ban
- write user : Gửi tin nhắn cho người dùng khác
- talk user : Cho phép 2 người chat với nhau

★ Dia chi IP (internet protocol)

- IPv4
 - Là một giao thức cũ được xây dựng nhằm cung cấp cho hơn 4 tỷ IP (2^32)
 - o hiển thi dưới dang chuỗi số, dài 32-bit.
 - o do chỉ cung cấp được hơn 4 tỷ IP nên IPv6 ra đời.
 - Người ta phân địa chỉ IP làm 5 lớp A,B,C,D,E
- IPv6
 - Sử dụng 128-bit để mã hóa dữ liệu và cung cấp hơn 4 tỷ mũ 5 đ/chỉ IP
 - Được viết dưới dạng thập lục phân

- Mặc dù cung cấp nhiều IP hơn IPv4 nhưng không được phổ biến vì các thiết bị điện tử cũ chưa thể tương thích được với phiên bản IPv6
- Cấu tạo của gói dữ liệu IP (IPv4) sau khi được đóng gói hoàn tất

Phiên Bản	Chiều dài thông tin điều khiển	Kiểu dịch vụ	Chiều dài gói tin (bytes)	
16-bit định danh			Cờ	Độ lệch phân đoạn
Thời gian sống		Giao thức tầng trên	Kiểm tra tổng thông tin điều khiển	
32-bit địa chỉ nguồn				
32-bit địa chỉ đích				
Tùy chọn				
Data				

<	32 hits	>

- Phiên bản: phiên bản giao thức IP có độ dài 4bit. Qua phiên bản, router mới xác định được ý nghĩa các trường còn lai. Phiên bản khác nhau, cấu tao gói IP khác nhau.
- Chiều dài thông tin điều khiển(header length): 4bit này được dùng để xác định vị trí bắt đầu của dữ liệu thục sự trong gói dữ liệu IP.
- Kiểu dịch vụ: Mỗi gói IP có 1 kiểu dịch vụ khác nhau. Có kiểu gói dữ liệu về bản tin HTML, kiểu gói tin chứa dữ liệu tgian thực(livestream,...), kiểu gói tin không chứa dữ liệu tgian thực (download video, ...)
- Chiều dài gói tin: dung lượng tối đa của gói tin là 65.535 byte. Hiếm khi gói tin vượt quá 1500bytes, thường là 576 bytes.
- Thời gian sống: Là thời gian tồn tại, để đảm bảo gói dữ liệu không được lưu chuyển mãi mãi trong mạng, mỗi lần gói tin đi qua bộ định tuyến sẽ bị giảm đi 1 (-1), đến khi =0 bộ định tuyến sẽ loại bỏ gói tin.
- Giao thức tầng trên: Trường này chỉ được sử dụng khi gói tin đi được tới đích, giá trị của trường này xác định giao thức tầng vận tải của máy đích (là tcp/ip hay udp), để có thể bóc được gói tin và đẩy lên tầng trên.
- Địa chỉ IP nguồn và đích: những trường này là 32bit địa chỉ của máy gửi và nhận, địa chỉ ip cùng với số hiệu cổng tạo gọi là soket.
- Dữ liệu: dữ liệu của gói IP được đóng gói từ tầng vận tải (TCP hay UDP) để chuyển đến nơi nhận.

★ Gateway

- Là một loại nút mạng để kết nối 2 mạng có giao thức truyền thông khác nhau. Ví dụ: giữa TCP/IP với các giao thức khác, Gateway có vai trò xử lý đầu vào và ra của mạng vì tất cả dữ liệu phải đi qua hoặc giao tiếp với gateway trước khi được định tuyến.
- Chức năng: có 2 chức năng chính là báo hiệu SGW và truyền tải kênh thoại MGM
 - o Báo hiệu SGW
 - Là phần tử trung gian chuyển đổi, có nhiệm vụ cung cấp kênh báo hiệu giữa mạng IP và mang chuyển mạch kênh
 - Kết nối các giao thức truyền thông điều khiển cuộc gọi
 - Báo hiệu và chuyển đổi báo hiệu
 - Kết cuối chuyển mạch gói

- Kết cuối báo hiệu từ mạng chuyển mạch kênh
- Đảm bảo tính bảo mật của các kênh báo hiệu với thiết bị đầu cuối
- Giao tiếp với hệ thống quản lý mạng
- Xác định và ghi lại các bản tin hoạt động của dữ liệu
- Báo cáo các bản tin đã sử dụng

o Truyền tải kênh thoại MGM

- Chuyển đổi và cung cấp địa chỉ IP cho các kênh thông tin truyền/nhận dữ liệu
- Chuyển đổi giữa các luồng dữ liệu, định tuyến, mã hóa và dịch mã hóa các luồng thông tin giữa mạng IP và mạng chuyển mạch kênh
- Kết cuối và điều khiển các kênh chứa thông tin từ mạng chuyển mạch kênh
- Chuyển đổi kênh thông tin giữa mạng IP và mạng chuyển mạch kênh, xử lý tín hiệu(nén tín hiệu, triệt tiếng vong, ...)
- Giao tiếp với hệ thống quản lý mạng
- Xác định và ghi lại các bản tin hoạt động của dữ liệu
- Báo cáo các bản tin đã sử dụng

Các dạng Gateway phổ biển

- Web application firewalls (tường lửa trang web)
 - Web application firewalls có nhiệm vụ lọc lưu lượng truy cập từ máy chủ web tới máy tính khác và ngược lại

Cloud storage gateway (lưu trữ đám mây)

Gateway này sử dụng các lệnh gọi API dịch vụ cloud storage để làm nhiệm vụ dịch các yêu cầu lưu trữ dữ liệu. Nhờ đó người dùng có thể tải lên/tải xuống dữ liệu trên đám mây một cách nhanh chóng và dễ dàng

API, SOA gateway

• Đây là dạng gateway thường được sử dụng để quản lý lưu lượng truy cập đến và đi khỏi những trang web hay ứng dụng, dịch vụ website sử dụng nền tảng XML.

Media gateway

 Media gateway thường được dùng để chuyển đổi dư liệu thông tin từ định dạng của một mạng bất kỳ sang định dạng dành cho một loại mạng khác.

Email security gateway

- Sử dụng trong các hệ thống thư điện tử, Email security gateway thường được sử dụng nhằm mục đích ngăn chặn việc gửi các email thông tin với mục đích xấu (ví dụ spam hay lừa đảo) hoặc chia sẻ email vi phạm chính sách của doanh nghiệp.
- Gateway và router tương tự nhau ở chỗ cả hai đều có thể được sử dụng để điều chỉnh lưu lượng giữa hai hoặc nhiều mạng riêng biệt. Tuy nhiên, một router được sử dụng để tham gia hai loại mạng giống nhau và một gateway được sử dụng để tham gia hai mạng khác nhau
- Cách xem địa chỉ IP và Gateway
 - Trên windows : **ipconfig**

- Trên linux:
 - hostname –I hoặc ifconfig (ip động)

\$ hostname -I 172.28.128.165

• Địa chỉ IP công khai (ip router ở ngoài internet): curl ifconfig.me

└─\$ curl ifconfig.me 116.96.120.30

★ DNS (Domain Name System)

- Là hệ thống phân giải tên miền, chuyển đổi các tên miền sang địa chỉ IP và ngược lại
- Nguyên lý hoạt động
 - Khi người dùng truy cập vào 1 trang web, họ sẽ dùng tên miền để truy cập vào, nhưng webserver không hiểu tên miền.
 - Đầu tiên máy tính sẽ kiểm tra bộ nhớ đêm xem có IP nào phù hợp với domain đó không, nếu không thì DNS server sẽ tiếp nhận.
 - Khi DNS tiếp nhận tên miền từ client, máy chủ DNS sẽ tìm trong csdl của nó để tìm IP tương ứng với tên miền đó.
 - Nếu tìm thấy, nó sẽ trả IP tìm được cho client và kết nối được với server.
 - Nếu DNS server ko tìm thấy IP tương ứng trong bộ nhớ của nó. Nó sẽ gửi truy vấn đến resolver server (máy chủ phân giải)- đây là máy chủ thuộc nhà cung cấp dịch vụ mà client đang dùng (fpt,viettel,...). Và máy chủ này cũng tìm trong bộ nhớ của nó xem có IP nào phù hợp không, Nếu không nó lại gửi truy vấn tới root server của DNS. Có 13 rootserver đặt khắp nơi trên thế giới,vận hành bởi 12 tổ chức khác nhau
 - Vấn đề là, tại root server chắc chắn sẽ tìm được IP phù hợp, nhưng root server phản hồi lại resolver server "tao không biết IP là gì nhưng tao biết nó thuộc .com TLD (giả sử vậy) và mày hãy có thể tìm thẳng TLD"
 - Resovler server sau đó thực hiện một yêu cầu tới TLD server là "ê TLD, thẳng root server nó đưa tao cái này, nó bảo mày quản lý tất cả các TLD".
 - TLD server phản hồi resolver server "tao cũng có biết gì đâu, nhưng tao sẽ cho mày danh sách tất cả IP của những thàng .com TLD và mày hãy đến hỏi nameserver".
 - Resolver server lại chạy đến đưa danh sách .com TLD nhận được kèm với domain ban đầu cho nameserver, sau đó nameserver sẽ trả chính xác IP cho resolver, trừ khi domain ban đầu không tồn tai.
 - **Resolver** sau khi nhận được IP sẽ trả lại cho client, kết nối với web server.

